

דין קבורת נפלים

הקדמה: הכללים המובאים לקמן נכתבו לגבי אישה שעברה הפלה והוולד הינו נפל ודאי, ולא לגבי תינוק שנפטר קודם שמלאו לו לי יום, שלרוב הוא מוגדר כספק נפל.

1. נחלקו הפוסקים האם יש מצווה בקבורת נפל: יש אומרים¹ שאין מצווה בקבורתו, ויש אומרים² שגם בנפל יש מצוות קבורה. להלכה יש לפסוק כדעה שאין מצווה בקבורת נפל.³
2. נחלקו הפוסקים האם יש איסור הנאה בנפל, יש אומרים⁴, שאף שאין בקבורת נפל מצווה משום כבוד המת, יש חיוב לקברו מחמת איסור הנאה וחשש תקלה. ויש אומרים⁵ שאין איסור הנאה בנפל.
3. גם לשיטות הסוברות שאין צורך בקבורת נפל מהטעמים הנ"ל, יש חיוב בקבורת נפל על מנת שלא יטמאו בו כוהנים⁶, חיוב זה קיים בנפל מעל מי יום, אף אם לא נצפה ריקום אברים⁷.
4. יש אומרים שקיים חיוב קבורה בנפל על מנת שיעמוד מקברו בתחיית המתים⁸.
5. מעצם ההכרעה להלכה, שהצורך בקבורת נפלים הינו כדי למנוע תקלה ולא משום מצוות קבורה, נגזרים מספר דינים:
  - א. חל איסור לקבור נפל ביום טוב, אפילו ביום טוב שני של גלויות⁹, ויש מתירים לקבור נפל ביו"ט שני של גלויות ע"י גוי¹⁰.
  - ב. אין חיוב בקבורה מידית של נפל, אלא רק איסור להשהותו באופן שעלולה לצמוח תקלה¹¹.
  - ג. כאשר הנפל נמצא במקום בו יש טומאה קבועה ידועה, כגון חדר פתולוגי בבית חולים, ואין חשש שיוציאוהו משם, אין חיוב למהר בקבורתו¹².

---

¹ הגהות מימוניות הל' מילה פ"א הל' י, שולחן ערוך או"ח סימן תקכו סעיף י, רמ"א יו"ד סימן רסג סעיף ה.

² מג"א סימן תקכו ס"ק כ, ועיין בשו"ת מהרש"ם ח"ד סימן קמו ובשו"ת שבט הלוי ח"י סימן ריא, שלכו"ע חיוב זה איננו קיים קודם ג' חדשים.

³ שו"ת נודע ביהודה מהדו"ק או"ח סימן טז, שם יו"ד סימן צ, שו"ת האלף לך שלמה או"ח סימן שמב, שו"ת יהודה יעלה ח"א סימן רמד, שו"ת בניין ציון סימן קיט, וכן כתב בפשיטות בגשר החיים ח"א פט"ז סימן ג, ודלא ככל בו אבלות פי"ג סימן ג שכתב ש"רובם ככולם החליטו להלכה שנפל חייב בקבורה" וזה מצד המצווה, והוא עצמו הביא בהערה שיטות רבות שאין נפל חייב בקבורה מצד המצווה וצ"ע, ועוד כתב לעיין בשדי חמד אות ק כלל מ שהאריך בדבר וסיים ש"נפל צריך קבורה מן הדין", וצ"ע, שהשדי חמד בסוף דבריו דווקא מביא את השיטות שאינו צריך קבורה אף בספק נפל, ומ"מ המעיין בדבריו יראה שבודאי נפל הוא נוטה לדעה שאיננו חייב בקבורה. ועי"ע בשו"ת חתם סופר ח"א סימן קמד שפלפל בדבר, ואין בדבריו מסקנא ברורה, ובכל מקרה מה שכתב בספר "כחלום יעוף" שלדעת החתם סופר קיים חיוב קבורה מדין "כבוד המת", המעיין שם יראה שדיבר על ספק נפל ולא על נפל ודאי. ועיין בשו"ת שבט הלוי ח"י סימן ריא שהכריע מחמת הספק ומחמת המנהג לחומרא.

⁴ שו"ת נודע ביהודה יו"ד שם.

⁵ שו"ת בניין ציון שם, ועיין בשו"ת חתם סופר שם שהסתפק בדבר.

⁶ שו"ת בניין ציון שם.

⁷ שו"ת נודע ביהודה מהדו"ק יו"ד סימן צז.

⁸ גשר החיים שם.

⁹ הגהות מימוניות שם, רמ"א או"ח שם.

¹⁰ משנה ברורה סימן תקכו ס"ק מט בדרך "אפשר".

¹¹ שו"ת בניין ציון שם.

¹² כן נראה לאור דברי הבניין ציון הנ"ל.